

**ประสิทธิภาพการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**

**THE INFLUENCE OF OPERATIONAL EFFICIENCY ON THE QUALITY OF EARNING
OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND**

เจตรัมภา พรหมทาสาร¹ ปรัชชา ชอดช้อย¹ และ พิชเชษฐ์ โสภภาพงษ์¹

¹ คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Jetrumpa Pomtasarn¹ Pritcha Chodchoy¹ and Phichet Sophaphong¹

¹School of Accountancy, Sripatum University

(Received: July 10, 2019 ; Revised: July 26, 2019 ; Accepted: August 8, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานในแต่ละปัจจัยใดที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการเก็บข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค จำนวน 14 อุตสาหกรรม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ (ITR) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ (OPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) และอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการดำเนินงาน, คุณภาพกำไร, SET50

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the operational efficiency that influenced the quality of earning of listed companies in the Stock Exchange of Thailand and 2) to study the operational efficiency of each factor that affected the quality of earning of listed companies in the Stock Exchange of Thailand, collecting data from financial statements of companies listed on the Stock Exchange of Thailand SET50 Group, 14 Energy and Utilities. The statistics used in data analysis was multiple regression analysis.

The results of this research found that: 1) Rotation rate of Total Assets Turnover (TAT), Accounts Receivable Turnover (ART), Inventory Turnover Ratio (ITR) and Accounts Payable Turnover (APT) had a relationship in the same direction as the quality of earning. The Operating Profit Margin (OPM) with statistical significance at the level of 0.01 2) Total Assets Turnover (TAT) and Accounts Receivable Turnover (ART) had a relationship in the same direction as the quality of earning. Net Profit Margin (NPM) with statistical significance at the level of 0.05, and 3) Rotation rate of Total Assets Turnover (TAT), Accounts Receivable Turnover (ART), and Accounts Payable Turnover (APT) had a relationship in the same direction as the quality of earning. The ratio of Return on Assets (ROA) and the Return On Equity (ROE) with statistical significance at the level of 0.05.

Keywords: Operational efficiency, The Quality of Earning, SET50

บทนำ

หน้าที่ในการระดมทุนให้กับธุรกิจที่ต้องการเงินทุนในการบริหารธุรกิจ โดยการออกหลักทรัพย์เสนอขายให้นักลงทุนและประชาชนทั่วไปที่มีเงินออม สถาบันที่มีความสำคัญ คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยตลาดหลักทรัพย์ไม่ได้เป็นผู้ทำหน้าที่ซื้อขายหลักทรัพย์โดยตรง แต่จะดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์ดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบ มีความคล่องตัว ยุติธรรม และโปร่งใส เกิดกลไกการลงทุนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม สำหรับประเทศไทย บริษัทที่มีความต้องการระดมทุนจึงมีความสนใจ พยายามผันตัวเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ เป็นจำนวนมากขึ้น ปัจจุบันจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีประมาณ 707 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 21 ก.พ. 2562) และมีแนวโน้มจะมีเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่จะมีนักลงทุนที่เป็นประชาชนทั่วไปเท่านั้น ยังมีนักลงทุนประเภทสถาบัน กองทุนในประเทศ และต่างประเทศที่สนใจเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปัจจุบันหลักทรัพย์ที่ได้รับความนิยมจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ คือ หลักทรัพย์กลุ่มพลังงาน เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศและถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานในการรองรับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมหรือธุรกิจประเภทอื่นๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นในการอุปโภคบริโภค และที่สำคัญยังเป็นที่ยอมรับจากนักลงทุนมากที่สุดตลอดช่วงระยะหลายปีที่ผ่านมา จากเหตุการณ์ดังกล่าวรัฐบาลไทยจึงเล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมด้านพลังงาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในภาคการผลิต การอุปโภคและบริโภคของประชาชนจึงได้มีการส่งเสริมการระดมเงินทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการลงทุนจากภาคต่างๆ ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ตลอดจนนักลงทุนต่างประเทศ และได้นำบริษัทในเครือรัฐวิสาหกิจบางบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทำการแปรรูปของบริษัทที่รัฐถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่มากระจายหุ้น เพื่อให้ให้นักลงทุนได้มีส่วนร่วมในการลงทุนและเพื่อการขยายการจัดหาพลังงานมาใช้ในการอุปโภคบริโภคที่เพียงพอภายในประเทศ (ปรารภนา ขุดสุวรรณ, 2556) ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการออกตราสารอนุพันธ์ และเป็นเครื่องมือสำหรับการวัดสถานะตลาดสำหรับกองทุนรวมต่างๆ ตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย จึงมีการจัดทำดัชนีราคา SET 50 เพื่อเป็นดัชนีราคาหุ้นที่ใช้แสดงระดับ และการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นสามัญ 50 ตัวที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายที่มีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด โดยตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดให้มีการพิจารณาเกณฑ์การปรับรายการหลักทรัพย์ที่ใช้ในการคำนวณ ดัชนีราคา SET 50 ทุกๆ 6 เดือน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมและให้เกิดสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ อาจเกิดขึ้นกับภาวะการดำเนินงานของระบบเศรษฐกิจ กฎหมาย หรือข้อจำกัดในแต่ละช่วงเวลา เช่น กรณีที่มี การเพิ่มทุนของบริษัทจดทะเบียน หรือมีบริษัทจดทะเบียนเข้าใหม่ อาจส่งผลต่อหุ้นสามัญบางตัวที่ ไม่ได้ถูกคัดเลือกมาก่อน มีคุณสมบัติครบถ้วนขึ้น และสามารถนำมาใช้คำนวณดัชนีราคา SET 50 ได้

จากการศึกษาอิทธิพลระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในกลุ่ม ตัวอย่าง SET50 และ MAI อัตราส่วนที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ด้านความสามารถในการทำกำไร (Profitability) จากอัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Return on Sales : ROS) อัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์ (Return on Assets : ROA) อัตราผลตอบแทนต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) อัตราส่วนราคาซื้อขายต่อมูลค่าตามบัญชี (Price to Book Ratio : P/BV) อัตราส่วนราคา ตลาดต่อกำไร (Price Earnings Ratio : P/E) โดยพบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพล กับราคา ตลาดของหลักทรัพย์ทั้งในกลุ่ม SET50 และ MAI ได้แก่ ราคาหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET50 มีอิทธิพลกับ อัตราส่วนทางการเงินทั้งหมด 4 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Return on Sales : ROS), อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA), อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ ถือหุ้น (Return on Equity : ROE), กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share : EPS) และราคาตาม บัญชีต่อหุ้น (Book Value Per Share : BVPS) (มานิช สุอำพัน, 2552)

จึงเป็นที่มาของการวิจัย ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของกลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักลงทุนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพกำไรของบริษัท และเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงาน ของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงาน ในองค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานในแต่ละปัจจัยใด ที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50

อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2562 โดยใช้ข้อมูลงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินในปี พ.ศ. 2560 จากฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (https://www.set.or.th/th/products/index/monthlyreport_SET50.html)

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2562 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561) จำนวน 14 บริษัท

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำลองในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของกลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เพื่ออธิบายอิทธิพลของอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานในภาพรวมที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไร สมการแสดงความสัมพันธ์ (นพพล หาญวิชัยวัฒนา, 2551) คือ

$$PFB_{it} = \alpha_i + \beta_1(TAT)_{it} + \beta_2(ART)_{it} + \beta_3(ITR)_{it} + \beta_4(APT)_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

- PFB = คุณภาพกำไร
- α = ค่าคงที่ของ P_{it} เมื่ออัตราส่วนทุกตัวเป็น 0
- β = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
- TAT = อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม
- ART = อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า
- ITR = อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ
- APT = อัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า
- ε = Error term

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

	TAT	ART	ITR	APT	OPM	NPM	ROA	ROE
TAT	1							
ART	0.253	1						
ITR	0.135	0.041	1					
APT	0.238	0.027	0.368	1				
OPM	0.492	0.407	0.065	0.074	1			
NPM	0.339	0.153	0.034	0.003	0.808	1		
ROA	0.550	0.278	0.018	0.084	0.146	0.091	1	
ROE	0.234	0.065	0.240	0.419	0.085	0.126	0.705	1

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรอิสระที่เลือกใช้ คือ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ (ITR) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค มีค่าระหว่าง 0.003 ถึง 0.492 แสดงว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กันเองในระดับต่ำและตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามทุกตัว จึงไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นพหุคูณ (Multicollinearity)

แบบจำลองในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของกลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เพื่ออธิบายอิทธิพลของอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานในภาพรวมที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไร โดยสมการแสดงความสัมพันธ์ (นพพล หาญวิชัยวัฒนา, 2551) คือ

$$OPM = \alpha + \beta_1(TAT) + \beta_2(ART) + \beta_3(ITR) + \beta_4(APT) + \epsilon$$

$$NPM = \alpha + \beta_1(TAT) + \beta_2(ART) + \beta_3(ITR) + \beta_4(APT) + \epsilon$$

$$ROA = \alpha + \beta_1(TAT) + \beta_2(ART) + \beta_3(ITR) + \beta_4(APT) + \epsilon$$

$$ROE = \alpha + \beta_1(TAT) + \beta_2(ART) + \beta_3(ITR) + \beta_4(APT) + \epsilon$$

ตารางที่ 2 วิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุโดยใช้ข้อมูลอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ (OPM) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (α)	0.315	0.052	6.012	0.000***
อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT)	0.328	0.051	6.438	0.000***
อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART)	0.594	0.082	7.276	0.000***
อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ (ITR)	0.211	0.053	3.957	0.000***
อัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT)	0.275	0.056	4.945	0.000***
F = 28.821 p = 0.000 AdjR ² = 0.507				

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ตัวแปร อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ (ITR) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ

คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ (OPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ หากอัตรามูลของสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไรด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ เพิ่มขึ้น 0.328 หน่วยตามลำดับ และหากอัตรามูลของสินทรัพย์รวมลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ ลดลง 0.328 หน่วย ตามลำดับ

หากอัตรามูลเวียนลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ เพิ่มขึ้น 0.594 หน่วยตามลำดับ และหากอัตรามูลเวียนลูกหนี้การค้าลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ ลดลง 0.594 หน่วย ตามลำดับ หากอัตรามูลของสินค้างเหลือเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ เพิ่มขึ้น 0.211 หน่วยตามลำดับ และอัตรามูลของสินค้างเหลือรวมลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ ลดลง 0.211 หน่วย ตามลำดับ และหากอัตรามูลเวียนเจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ เพิ่มขึ้น 0.275 หน่วยตามลำดับ และหากอัตรามูลเวียนเจ้าหนี้การค้าลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ ลดลง 0.275 หน่วย ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป คือ เมื่ออัตรามูลของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตรามูลเวียนลูกหนี้การค้า (ART) อัตรามูลของสินค้างเหลือ (ITR) และอัตรามูลเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) เปลี่ยนแปลงไป จะส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 3 วิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุโดยใช้ข้อมูลอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้ (NPM) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้		t	p - value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.216	0.086	2.498	0.014**
อัตรามูลของสินทรัพย์รวม (TAT)	0.274	0.084	3.263	0.001***
อัตรามูลเวียนลูกหนี้การค้า (ART)	0.542	0.134	4.035	0.000***
อัตรามูลของสินค้างเหลือ (ITR)	0.132	0.088	1.506	-0.135
อัตรามูลเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT)	0.129	0.092	1.404	0.163
F = 26.881 p = 0.000 AdjR ² = 0.497				

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ตัวแปร อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) และอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ หากอัตราหมุนของสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไรด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้ เพิ่มขึ้น 0.274 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนของสินทรัพย์รวมลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้ ลดลง 0.274 หน่วยตามลำดับ หากอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไรด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้เพิ่มขึ้น 0.542 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้ ลดลง 0.542 หน่วย ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป คือ เมื่ออัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) และอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) เปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4 วิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุโดยใช้ข้อมูลอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (α)	0.071	0.082	0.867	0.388
อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT)	0.589	0.079	7.408	0.000***
อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART)	0.342	0.127	2.689	0.008***
อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ (ITR)	0.059	0.083	0.711	0.479
อัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT)	0.297	0.087	3.421	0.001***
F = 29.985 p = 0.000 AdjR ² = 0.604				

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ตัวแปร อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ หากอัตราหมุนของสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม เพิ่มขึ้น 0.589 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนของสินทรัพย์รวมลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ลดลง 0.589 หน่วย ตามลำดับ

หากอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม เพิ่มขึ้น 0.342 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ลดลง 0.342 หน่วยตามลำดับ หากอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม เพิ่มขึ้น 0.297 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้าลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ลดลง 0.297 หน่วยตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป คือ เมื่ออัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) เปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 วิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุโดยใช้ข้อมูลอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของบริษัทจดทะเบียนในหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		t	p - value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.226	0.073	3.099	0.002***
อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT)	0.438	0.071	6.186	0.000***
อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART)	0.620	0.113	5.467	0.000***
อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ (ITR)	0.043	0.074	0.577	0.565
อัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT)	0.661	0.077	8.550	0.000***
F = 29.428 p = 0.000 AdjR ² = 0.512				

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าตัวแปร อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ หากอัตราหมุนของสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพิ่มขึ้น 0.438 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนของสินทรัพย์รวมลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ลดลง 0.438 หน่วย ตามลำดับ

หากอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพิ่มขึ้น 0.620 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง 0.620 หน่วยตามลำดับ หากอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพิ่มขึ้น 0.661 หน่วยตามลำดับ และหากอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้าลดลง 1 หน่วย ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง 0.661 หน่วยตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป คือ เมื่ออัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) เปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในส่วนของอัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (TAT) อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (ART) อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ (ITR) และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (APT) เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้คุณภาพกำไร ด้านอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อยอดรายได้ ในส่วนของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดรายได้ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ สุทธิเพ็ญ ดีสวัสดิ์ (2553) พบความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่ออธิบายราคาหลักทรัพย์ของอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และศิริมา แก้วเกิด (2557) โดยพบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรที่มีต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร โดยปัจจัยด้านคุณภาพประกอบด้วยคุณภาพการให้บริการ (QOE) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.308, p<0.01$) และกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ คุณภาพกำไรประกอบด้วย อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรสุทธิ (PE) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร ในปี พ.ศ. 2551 – 2555 โดยปัจจัยด้านคุณภาพกำไรประกอบด้วย คุณภาพการให้บริการ (QOE) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.308, p<0.01$) และประสิทธิภาพการดำเนินงานประกอบด้วย ROI และ ROE มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.238, p<0.01$. $r=0.174, p<0.01$)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย ประสิทธิภาพการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งทำการเก็บข้อมูลจากของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2562 โดยใช้ข้อมูลงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินในปี พ.ศ. 2560

จากฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เท่านั้น เพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดของการศึกษา
ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาจากงบการเงิน พ.ศ. 2560 กลุ่ม SET50 อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค เท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมทุกอุตสาหกรรม ควรเพิ่มอุตสาหกรรมให้ครบทั้ง 8 อุตสาหกรรม เพื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ขยายขอบเขตการศึกษา เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาในส่วนของการงบการเงิน พ.ศ. 2560 กลุ่ม SET50 เท่านั้น ในการศึกษารั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ให้ครอบคลุมถึงกลุ่ม SET100 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่แตกต่างกัน
3. ทดสอบความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปีเดียวกัน โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม SET50 และ กลุ่ม SET100 ของแต่ละอุตสาหกรรม
4. ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มากกว่า 1 ปี ของทุกกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อดูแนวโน้มของคุณภาพกำไรที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556). ตลาดเงินและการลงทุนในหลักทรัพย์. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2561). การจัดกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2562, จาก https://www.set.or.th/th/about/overview/history_p.html.
- นพพล หาญวิชัยวัฒนา. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของบริษัทในหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการเงิน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ปรารธนา ชุตสุวรรณ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อดัชนีราคาหลักทรัพย์ บริษัท ไอ อาร์ พี ซี จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาโนช สุอาพันธ์. (2552). การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและราคาตลาดของหลักทรัพย์ กรณีศึกษา: SET50 และ MAI. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริมา แก้วเกิด. (2557). การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ศิริมา แก้วเกิด. (2559). การวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมยานยนต์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (n.d.). Application of International Financial Reporting Standards (IFRS) and International Standards on Auditing (ISAs) in ASEAN. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2562, จาก http://www.fap.or.th/images/column_1370855183/IFRS_ISAs%20Adoption-2.pdf

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2551). งบการเงิน. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2562, จาก <http://www.sec.or.th>

สุทธิเทัญ ดีสวัสดิ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในการอธิบายราคาหลักทรัพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.